

Juhend kalapüügiseaduse § 71 lõikes 1 kirjeldatud tõsise rikkumise tuvastamiseks

Tõsised rikkumised kutselisel kalapüügil on nimetatud EL Nõukogu määrus (EÜ) nr 1005/2008 artiklis 42 ja EL määruse nr 1224/2009 artiklis 90. Eelpool nimetatud määrustes on rikkumiste sisu kirjeldamine abstraktne ning üldistlaadi, mistõttu on vajadus täiendavalt selgitada rikkumise sisu. Määruse 1005/2008 artikkel 42 lõikes 2 sätestatud, et rikkumise tõsiduse määrab kindlaks liikmesriigi pädev asutus, võttes arvesse artikli 3 lõikes 2 sätestatud kriteeriume. Kalakaitseosakond on leidnud, et mitmete kirjeldatud rikkumiste puhul on sätete täpne mõte ja ulatus raskesti hoomatav, mistõttu tuleb see sisustada siseriiklikult. Kuna rikkumise tõsiseks määramisega rakenduvad mitmed lisa meetmed: viis korda suurem keskkonnakahju, kalalaeva ja kapteni karistuspunktid ja/või püügtegevuse täideviija võimalik eemaldamine kalapüügiloalt ning selle kehtetuks tunnistamine, tuleb rikkumise tõsiseks määramisel suhtuda äärmise vastutustundega ja oluline on põhjendada, milliste teoenditele tuginedes määrati rikkumise tõsiseks. Selleks, et üleriigiliselt rakenduks sarnane praktika on alljärgnevas tabelis toodud kriteeriumid, millal kvalifitseerida rikkumine tõsiseks kaalutusõigusega ja milliste rikkumiste puhul on inspektoril kaalutusõigus. Kirjeldatud rikkumiste osas, kus kaalutusõigust ei kohaldata tuleb rikkumise tuvastamisel määrata see tõsiseks rikkumiseks. Eeltoodud arvestades on käesoleva juhise eesmärgiks:

- * kutselise kalapüügi tõsiste rikkumiste olemuse ja omavaheliste erisuste täpsem määratlemine;
- * mõõtmistega seotud rikkumiste puhul tõsise rikkumise lävendi fikseerimine;
- * tõsiste rikkumiste ühetaoline mõistmine järelevalvet teostavate inspektorite poolt;
- * tõsiste rikkumiste eest vastutavate isikute ühetaoline ja mittediskrimineeriv kohtlemine.
- * Kaalutusõiguse kohaldamise selgem piiritletus;

Kalakaitseosakonna koostatud ja Õigusosakonna kooskõlastatud juhendi järgi käsitab Keskkonnainspeksioon tõsiseid rikkumisi järgmiselt:

Artikkel	Tõsine rikkumine	Tõsiste rikkumise kirjeldus	Tõsine rikkumine ei hõlma	Kaalutusõiguse kasutamise kriteeriumid	Keskkonnakahju arvestamine	Märkused
1005/2008 Art 42.1 a)		tegevus, mida vastavalt artiklis 3 kehtestatud kriteeriumitele käsitatakse ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügina;				
Art 3.1 a)	Kalastanud ilma lipuriigi või asjaomase rannikuäärse riigi väljastatud kehtiva tegevusloa, loa või litsentsita;	Kalapüük kaluri kalapüügiloata;		Kaalutusõigust ei kohaldata;	Jah	Tegevus loetakse loata kalapüügiks, kui kasutatakse lubatust rohkem püügivahendeid (ületavate püügivahendite osas), kasutatakse püügivahendi liiki, mida ei ole loale märgitud, püütakse enne kalapüügiloa kehtivuse algust või pärast selle lõppu, kalapüügiloal märgitud teiste otseselt püügitegevusega seotud tingimusi eirates;
		Kalapüük kalalaeva kalapüügiloata, kalalaevatunnistusega;	Tõsiseks rikkumiseks ei loeta mootorivõimsuse sertifikaadi, kala hoiuruumi sertifikaadi (trümmiplaani) või jahutatud merevee tankide tabelite puudumist;		Jah, v.a kalapüük, mis on toimunud kolmandate riikide juristsiktsioonialal, kus menetlus-pädevus kuulub rannikuriigile;	
Art 3.1 b)	Jättnud täitmata oma kohustuse registreerida ja kanda ette püüki või püügiga seotud andmeid, sealhulgas laevaseiresüsteemide kaudu edastatavaid andmeid, või esitada artikli 6 kohane eelteatis;	Püügipäeviku (sh ERS või PERK) täitmata jätmine (selle all peetakse silmas, et püügipäevikusse on kanded püügireisi alustamise kohta tegemata);	Tõsiseks rikkumiseks ei loeta rikkumisi, kus andmed on jäetud õigeaegselt andmekogujale esitamata (nt püügiandmed ei ole esitatud paberpäevikute puhul iga kuu viiendaks kuupäevaks jne);	Kaalutusõigust ei kohaldata, kui püügipäevik on tahtlikult täitmata. Tõsiseks ei loeta rikkumist, kui eelteate kohustus korral on kala kogused eelteates esitatud. Kui eelteatesse ja lossimisdeklaratsiooni on kirja pandud tahtlikult vaid osa väljapüügis leiduvaid liike, siis tegemist on tõsise rikkumisega (tahtlikult ei ole püüki deklareeritud);	Ei	
		Püügipäevikusse on märkimata lossitud kogused (kala on toodud maale);		Kaalutusõigust ei kohaldata, kui puudub eelteate kohustus, kalad on lossitud ning püügipäevikus puuduvad andmed lossitud liikide ja koguste kohta, kaalutusõigust kohaldatakse, kui püügipäevikusse on kantud püügi teostamise kuupäev, kuid puuduvad lossitud liigid ja kogused, siis loetakse rikkumine tõsiseks, kui sama sisuline rikkumine esineb 12 kuu jooksul rohkem kui üks kord;	Ei	
		Sadamasse saabumise eelteate esitamata jätmine;	Tõsiseks rikkumiseks ei loeta rikkumisi, kus andmed on jäetud õigeaegselt esitamata ehk esitatud hilinemisega;	Kaalutusõigust ei kohaldata, kui see vahetult taksitas järelevalvet teostamist;	Ei	

		Laevaseiresüsteemi tahtlikult väljalülitamine püügitegevuse ajal; järelevalveasutuse poolt teavitamise järel või jälgimisseadme ilmse mittetöötamise korral manuaalsete positsiooniteadete esitamata jätmise mõistliku aja jooksul; kalalaeva lahkumine sadamast ilma töötava laevaseiresüsteemita, kui kaptenit (operaatorit) on eelnevalt teavitatud, et laevaseiresüsteem ei tööta.		Kaalutusõigust ei kohaldata, kui kalalaeval on satelliitjälgimissüsteem tahtlikult välja lülitatud ja kalalaeve ei ole jälgitav ka läbi AIS süsteemi; ei loeta tõsiseks rikkumiseks, kui andmed esitatakse mõistliku aja jooksul pärast kapteni (operaatori) teavitamist.	Ei	Mõistlik aeg 4 tundi pärast kapteni (operaatori) teavitamist (satelliitjälgimissüsteemi puhul);
Art 3.1 c)	Kalastanud keelupiirkonnas, keelatud perioodil, ilma kvoodita või pärast kvoodi täitmist ja/või lubatust sügavamal;	püük keelatud kohas;		Kaalutusõigust ei kohaldata;	Jah	Keelatud kohaks loetakse kohta või piirkonda, kus aastaringi või teatud perioodil aastast on keelatud kalapüük (nt traalpüügi aastaringse keelualad; jõe suudmete keelualad sügisel lõhe
		püük keelatud ajal;	Tõsiseks rikkumiseks ei loeta lubatud püügivahendite kasutamist;	Kaalutusõigust ei kohaldata;	Jah	Keelatud ajaks loetakse perioodi, millal on keelatud püük püügivahendi põhisel;
		püük kalaliikidele, millel puudub kvoot (sh lubatud kogupüük - NAFO/NEAFC) või püük pärast kvoodi (sh lubatud kogupüügi - NAFO/NEAFC) täitumist;		Kaalutusõigust ei kohaldata;	Jah	
		püük lubatust sügavamal (NAFO/NEAFC)	Tõsiseks rikkumiseks ei loeta püüki lubatust madalamal. Nt traalpüük madalamal 20m samasügavusjoonest;	Kaalutusõigust ei kohaldata;	Jah	
Art 3.1 d)	Püüdnud otseselt kalavarusid, mille suhtes kehtib moratorium või mille püük on keelatud;	Püüdnud selliseid kalaliike, mille püüdmine on keelatud (kaitsealused kalaliigid); sihtpüük keelatud kalaliikidele.	Tõsiseks rikkumiseks ei loeta lubatud kaaspüügiprotsentide ületamist, mida reguleerib KPS § 71 lg 1 p 2	Kaalutusõigust ei kohaldata;	Jah	Püüdnud sellised mille püük keelatud (kaitsealused kalaliigid) ja millel on liigi põhine püügikeeluaeg;
Art 3.1 e)	Kasutanud keelatud või nõuetele mittevastavaid püügivahendeid;	Keelatud (kalapüügieskirjas kirjeldamata) püügivahendite kasutamine;		Kaalutusõigust ei kohaldata;	Jah	
		Nõuetele mittevastava püügivahendi kasutamine (nt lubatust väiksema silmasuure kasutamine);	Tõsiseks rikkumiseks ei loeta rikkumisi seoses püügivahendite tähistamise või märgistamisega;	Kaalutusõigust ei kohaldata, kui silmasuure mõõtetulemus erineb rohkem kui 2 mm;	Jah	
		Lubatust erineva võrguniidi jämedusega püügivahendite kasutamine (NAFO/NEAFC);		Kaalutusõigust ei kohaldata;	Jah	KKI mõõtemetoodika ei käsitle võrguniidi jämeduse mõõtmise metoodikat, kuna võrguniidi jämedus ei ole siseriiklikult reguleeritud.
Art 3.1 f)	Võltsinud või varjanud laeva tähistust, nime või registreerimisnumbrit;	Laeva tähistuse, nime ja registrinumbriga tahtlikult varjamine või võltsimine.	Tõsiseks rikkumiseks ei loeta olukordi, kus laeva nimi või number on kulunud ja raskesti loetav ning selle kohta ei ole varasemalt tehtud kaptenile (operaatorile) suulist hoiatust.	Kui süütegu on toime pandud otsese tahtluse või kavatsusega, siis kaalutusõigust ei kohaldata;	Ei	
Art 3.1 g)	Varjanud, rikkunud või kõrvaldanud uurimisega seotud tõendeid;	Varjanud, rikkunud või kõrvaldanud tahtlikult uurimisega seotud tõendeid.	Tõsiseks rikkumiseks ei loeta isiku käitumist ettevaatamusest;	Kaalutusõigust ei kohaldata, kui süütegu on toime pandud otsese tahtluse või kavatsusega;	Ei	
Art 3.1 h)	Takistanud ametnike täitmast oma ametiülesandeid kehtivate kaitse- ja majandamismeetmete täitmise inspekteerimisel või vaatlejaid nende töös, milleks on kehtivate ühenduse eeskirjade täitmise vaatlemine;	Takisatnud tahtlikult ametnike või vaatlejate tööülesannete täitmist.		Kaalutusõigust ei kohaldata, kui süütegu on toime pandud otsese tahtluse või kavatsusega;	Ei	
Art 3.1 i)	Võtnud pardale, ümberlaadinud või lossinud alamõõdulisi kalu vastuolus kehtivate õigusaktidega;	Alamõõduliste kalade püük;	Ei hõlma tagasiheitekeeluga kalaliike	Kaalutusõigust ei kohaldata;	Jah	Kogu väljapüük sisaldab ainult alamõõdulisi kalu;
		Lubatud alamõõdulise kala kaaspüügi koguste ületamine (KPE § 23 lg 2, § 34 lg 2, 48 lg 2 ja 3, § 54 lg 2)		Kaalutusõigust ei kohaldata tulenevalt kalapüügiseaduse § 71 lg 1 p 2;	Jah	Keskkonnale tekitatud kahju arvestatakse kaaspüüki ületavate kalade pealt;

Art 3.1 j)	Osalenud ümberlaadimises või ühistes püügioperatsioonides kalalaevadega, mille puhul on tuvastatud tegelemine ebaseadusliku, teatamata või reguleerimata kalapüügiga käesoleva määruse alusel, toetanud või varustanud selliseid kalalaevu; eriti peetakse silmas kalalaevu, mis on kantud ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügiga tegelevate laevade ühenduse nime-kirja või piirkondliku kalavarude majandamise organisatsiooni koostatud ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügiga tegelevate laevade nimekirja;			Kaalutusõigust ei kohaldata;	Jah, kui rikkumine on seotud ühistes püügioperatsioonidega, kalakogused on tuvastatavad ning püük ei ole toimunud kolmandate riikide vetes;	
Art 3.1 k)	On teostanud piirkondliku kalavarude majandamise organisatsiooni pädevusalas kalapüüki viisil, mis ei sobi kokku või on vastuolus nimetatud organisatsiooni kaitse- ja majandamisemeetmetega, ning sõidab sellise riigi lipu all, kes ei kuulu nimetatud organisatsiooni või ei tee nimetatud organisatsiooniga koostööd selle organisatsiooni poolt ettenähtud korras;	Puudutab üksnes kaugpüüki. Eeldavat rikkumise toimepanemist selle riigi laeva poolt, kes piirkonnas püüda ei tohi;		Kaalutusõigust ei kohaldata;	Jah	
Art 3.1 l)	Ei kuulu ühegi riigi alla, olles seega rahvusvahelise õiguse kohaselt riikkondsuseta laev;			Kaalutusõigust ei kohaldata;	Jah, kui tegevus toimub Eesti suveräänsuse ja juristiktsoonialal või Eesti kodaniku juhtimisel;	
1005/2008 Art 42.1 b)	Ebaseadusliku, teatamata või reguleerimata kalapüügiga otseselt seotud äritegevus, sealhulgas sellisest kalapüügist saadud kalandustoodetega kauplemine või nende import;			Kaalutusõigust ei kohaldata;	Jah	
1005/2008 Art 42.1 c)	Käesolevas määruses osutatud dokumentide võltsimine või selliste valedokumentide või kehtetute dokumentide kasutamine;	Käsitseb IUU-määruses (1005/2008) kirjeldatud dokumentide võltsimist või selliste dokumentide kasutamist;	Pole selgust, et kas hõlmab kõiki EL kalandusega seotud dokumente või üksnes IUU määruses kirjeldatud;	Kaalutusõigust ei kohaldata;	Ei	
1224/2009 Art 90.1 a)	Lossimisdeklaratsiooni või müügiteatise edastamata jätmine, kui saak lossiti kolmanda riigi sadamas;	Kontrollimääruse rakenduseeskirjade (404/2011) artikkel 32 lg-te 4-5 või Kontrollimääruse (1224/2009) artikkel 62 lg 5 nõuete rikkumine;	Ei puuduta olukordi kui andmed on esitatud mitte-tähtaegselt;	Kaalutusõigust ei kohaldata;	Ei	
1224/2009 Art 90.1 b)	Mootoriga manipuleerimine eesmärgiga suurendada selle võimsust üle mootoritunnistusel määratud mootori maksimumvõimsuse töörežiimil;	Kontrollimääruse (1224/2009) artikkel 40 lg 4 või kontrollimääruse rakenduseeskirjade artikkel 61 lg 3 nõuete rikkumine		Kaalutusõigust ei kohaldata;	Ei	

1224/2009 Art 90.1 c)	Püügitoimingu käigus mis tahes püütud liigi, mis on kvoodiga hõlmatud, lossimata jätmise, välja arvatud juhul, kui see oleks vastuolus ühise kalanduspoliitika eeskirjadega, püügi või püügipiirkondade puhul, mille suhtes nimetatud eeskirju kohaldatakse;		Ei rakendata sisevetel;	Kaalutusõigust ei kohaldata;	Kahju arvestamise võimalus on ebatõenäoline	Ei ole siseriiklikult reguleeritud;
Kalapüügiseaduse § 71 lg 1 p 2, 3, 4 loetletud tõsised rikkumised						
KPS § 71 lg 1 p 2	Kaaspüügi tingimuste rikkumine;	KPE-s sätestatud lubatud kaaspüügi ületamine;		Kaalutusõigust ei kohaldata;	Jah	
KPS § 71 lg 1 p 3	Keelatud püügiviiside kasutamine;	Püügitegevusega seotud rikkumised, mis ei ole seotud püügivahendite arvu ületamisega või loata kalapüügiga;		Kaalutusõigust ei kohaldata;	Jah	
KPS § 71 lg 1 p 4	KPS §-s 13 lg-tes 2, 4 ja 5 nimetatud dokumendi võltsimine ja sellise dokumendi või valeandmete esitamine.	Kalapüügiga seonduvatel dokumentidel valeandmete esitamine. Valeandmeteks loetakse: eksitavaid andmeid püügikuupäevade, piirkonna, -loa numbri või selle omaniku, kala eelmise omaniku ja muude sarnaste andmete kohta; oluline on tuvastada tahtlus (motiiv).		Kaalutusõigust ei kohaldata;	Ei	